

Лист излази према потреби.

Рукопис, претплате и све што се тиче листа, упућује се на адресу: „Glas Tzer-nogortza“ Neuilly-s-Seine, 9, rue Ancelle.

Рукопис се не враћају. Неплаћена писма се не примају.

Цијена је листу за Француску: на годину 6 франка, на пола године 3 франка, а за све остале земље: на годину 12 фр., на пола године 6 фр.

Поједино број, 10 сантима.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

LA VOIX DU MONTÉNÉGRIN

Journal officiel du Royaume de Monténégro

GLAS TZERNOGORTZA

(La Voix du Monténégrin), paraissant actuellement à Neuilly-sur-Seine, suivant les exigences du service.

ON S'ABONNE AU BUREAU DU JOURNAL :
9, Rue Ancelle, Neuilly-s-Seine

Prix de l'abonnement pour la France
un an : 6 fr. — six mois : 3 fr.
Pour l'Étranger : un an : 12 fr. — six mois : 6 fr.

Огласи се плаћају:

Први пут, за сваку ријеч или број, петит-словима, по 10 сантима: (за огласе, из петих слова, мање од 30 ријечи, плаћа се 2 франка). — За свако понављање огласа плаћа се половина те цијене.

За ријечи, шаре или празнине, које за-премају простор же-днога, дају или више петитних редова, плаћа се према том коли-ки простор заузимају: сваки запре-мљени ред рачуна се као 8 ријечи.

Неји код Париза, 14. јануара 1917.

О Новој Години измијењене су ове честитке:

Његово Величанство Краљ Господар упутио је телеграм Његову Царском Величанству Руском Цару:

SA MAJESTÉ L'EMPEREUR
DE RUSSIE,
Pétrograde.

C'est avec le cœur plein d'émotion religieuse et de ferveur patriotique, que j'envoie à Votre Majesté Impériale mes félicitations et mes souhaits pour ce nouvel an, où s'affirmeront magnifiquement l'union des Alliés et la puissance de leurs armes. Santé, bonheur et prospérité à Votre Famille Impériale, gloire et victoire aux armées russes et à leur Auguste Souverain.

Nicolas

Одговор Његова Царскога Величанства Цара Рускога:

SA MAJESTÉ LE ROI
DE MONTÉNÉGRU,
Paris.

Pétrograde, 13 janvier 1917.

Au seuil de la nouvelle année, je tiens à adresser à Votre Majesté l'expression de mes félicitations les plus vives et la sincère sympathie que je porte, ainsi que ma Nation, au sort de son vaillant pays. Je souhaite que Votre Majesté, la Famille Royale et le Peuple monténégrin voient le triomphe de la cause pour laquelle ses armées ont combattu avec tant de courage.

Nicolas

У преводу:
ЊЕГОВУ ВЕЛИЧАНСТВУ
ЦАРУ РУСКОМ
Петроград.

Срдцем, пуним побожности и патриотскога одушевљења, честитама и поздрављам Вашем Царском Величанству ову Нову Годину у којој ће се сјајно посвједочити везе међу Савезницима и моћ њихова оружја. Нека је здравље, срећа и благодат на Вашу Царску Породицу; нека је слава и пobjеда армијама руским и њихову Узвишеном Суверену!

Никола.

ЊЕГОВУ ВЕЛИЧАНСТВУ
КРАЉУ ЦРНЕ ГОРЕ
Париз.

Почетком Нове Године Мени је мило упутити Вашем Величанству израз Мога најсрдечнијег честитања и искрене симпатије коју Ја и Мој народ осјећамо за судбину Ваше храбре земље. Желим да Ваше Величанство, Краљевска Породица и Народ црногорски виде пobjеду онога за што су се Ваше војске онако јуначки бориле.

Никола.

СЛУЖБЕНИ ДИО

М И

НИКОЛА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Уважавајући оставке које су Нам подијели:

Предсједник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Спољних Послова и заступник Нашега Министра Финансија и Грађевина, Андрија Радовић;

Наш Министар Просвјете и Црквених Послова, заступник Нашег Министра Правде и Нашег Министра Унутрашњих Послова, Перо Вучковић;

Наш Министар Војни, бригадир Мило Матановић;

разрјечавамо их дужности и стављамо на расположење;

а постављамо:

за Предсједника Нашега Министарског Савјета, за Нашег Министра Војног и за заступника Нашег Министра Унутрашњих Послова, бригадира Мило Матановића, Министра на расположење;

за Нашег Министра Спољних Послова и за заступника Нашег Министра Просвјете и Црквених Послова, командира Милутина Томановића;

за Нашег Министра Правде и заступника Нашег Министра Финансија и Грађевина дра Станишу Илијћа, бив. в. д. члана Великога Суда, адвоката.

Предсједник Нашега Министарског Савјета, Наш Министар Војни и заступник Нашег Министра Унутрашњих Послова нека изврши овај указ.

Неји код Париза, 4. (17.) јануара 1917.

НИКОЛА с. р.

Предсједник Министарског Савјета
Министар Војни
заступник Министра Унутрашњих Послова
Бригадир Мило Матановић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ

— Њ. Кр. Височанство Престолонаследник Данило допутовао је 29. јануара у Париз да походи узвишену Краљевску Породицу; истога дана повратио се у Кап-Марген.

— Почетком јануара Њ. Кр. В. Књагиња Ксенија била је доста опасно обољела од упале плућа. Захваљујући лијечничкој вјештини професора Видала и доктора Марулуса, болест је у посљедње вријеме кренула на боље; данас се узвишена болесница налази ван сваке опасности, но из соба још не смеје

излазити. Данашње стање даје нам изглед да ће се здравље Њ. Кр. Височанства ускоро потпуно опоравити.

— На мјесто досадашњег нашег Ђенералног конзула и заступника отпавника послова при влади Француске Републике, г. Брине-а, привремено је постављен г. Драгунти Матановић, досадашњи секретар у Министарству Спољних Послова, да отпавља послове кр. цр. Посланства при Француској Влади и нашега Ђенералног Конзулата у Паризу. — Канцеларија се налази у 217, Rue Saint-Honoré, Paris, 1e Arr.

ПРВА РИЈЕЧ

Прва ријеч, — прва коју у 45. години свога опстанка „Глас Црногорца“ проговара на туђем земљишту, нека је управљена од срца срцу витешкога Народа Францускога.

Није земља француска нама свијем туђа земља. Није стога, што сваки културни човјек, одакле год био поријеклом, осјећа ову земљу као своју другу отаџбину. Не само онај ко је био срећан својим очима ју упознати у њој проживијети и завољети је, но и онај који ју ниједном није, свјестан је да је велики дио његове образованости из француских извора потекао. Читави нараштаји су се већ навикли срећу Француске сматрати као и своју срећу, а њену несрећу као и своју. Њени јади свачији су, њена срећа свачија је. „Нека се не срдни француски народ што сви ми, други народи, водимо одвише бригу о његовим унутрашњим стварима; нека има на уму, да све што се год тиче Француске, тиче се у исти мах и свега осталог човјечанства! Les choses de France deviennent vite les choses humaines,“ — изразио се велики ум словенски и тијем изразом погодио оно што сав свијет осјећа.

А како је овај народ постигао то завидно мјесто широм свијета, то првијенство међу народима Истока и Запада, беспримјерни тај углед што га ужива, не само данас, но га је уживао током цијелога Средњег и Новог Вијека?

„Дванаест стољећа се навршило откако француски народ, тај прави Војник Божји, војује, откако се бије откако пати и откако пobjеђује за цијело човјечанство“. Ето како њен славни историк тумачи улогу и заслугу француску међу народима, а та ријеч његова, достојна је да, у бронзу урезана, буде постављена у споменик који сваки културни народ треба да дигне ђенију францускога.

Дванаест пуних стољећа! — Почевши од мрачних давних времена франачких, када у VIII вијеку својим прсима оградеше жив бедем пред Арапима и тијем спријечише афричку навалу да не продре пут хришћанске Европе, — од тада па

све до данашњег дана, — залагао је и још залаже француски народ свој опстанак за корист човјечанства и за права малених и потиштених. — Живи бедем!... Ми, који за пет стољећа бјесмо на Балкану бедем од истока, ми и сувише добро знамо цијенити и дивити се значају тога догађаја из давне прошлости, боље знамо ми но ико други, што то значи бити бедем који брани Европу од варварства; ми, који смо на Истоку морали пасти жртвом онакве исте навале каква је била она коју Французи на Западу сузбише; ми, који смо морали пасти да бисмо тијем задржали турску бујицу да не потони Европу и не уништи Хришћанство.

А тек колико нас је француски народ задужио, нас малене и незаштићене народе и државе, Деветнаестим Вијеком, у коме је из францускога срца синуо пламен новог еванђеља, слоботе, браћинства и једнакости сваком човјеку и сваком народу! — онај свети пламен који још не допре ни још не прожима све људство; још не... но се ево још данас морамо борити и страдати у његово име!

Као што би тешко било наћи цвијеће од којег би се илео достојан вијенац слави француској, тако нам је тешко у ово мало ријечи изразити захвалност коју сви ми мали народи дугујемо Француској за све оно чим нас је она задужила до ових данашњих крвавих дана и часова пред тврдином Вердунском и на обалама Марне; а нарочито за све оно, чиме је задужила нашу Црну Гору у овом рату, јер француска крв оросила је и врлети наших данас тужних планина.

Ходајући по твојој земљи, свијета најљепшој градини, очарани твојим столним градом који сија народима као негда Рим и Атина, и у коме граду, судбом доведени, нађосмо уточиште као у дому родитеља, Црногорци те, као заставу свијета, поздрављају дубоким поклоном благодарности која ће се предавати с кољена на кољено док траје нашег племена, о племенита Републико Француска!... Гледајући твоју зорну војску и бојну опрему, наша нада постаје овдје сваког дана све тврђом вјером у пobjеду нашу. Ми се Богу молимо да десница твоја буде од челика, да њом сломиш и сможиш све што смета миру, на-претку и срећи човјечанства!

ЗНАЧАЈНЕ РИЈЕЧИ

10. јануара предао је предсједник француске владе, г. Аристид Бриан, америчком посланику г. Шарпу заједнички одговор свих десет зараћених савезничких држава на понуду мира, коју је Њемачка са своја три савезника 19. децембра 1916. понудила Савезницима посредством неутралних држава. У том одговору изјављује се од стране Савезника шта је циљ овом страховитом рату. „Никоме није циљ да уни-

шти немачки народ, ни да политички нестане немачког народа" ("Extinction des peuples allemands et leur disparition politique"), него напротив, — ево, како је у том одговору изложен циљ рата:

„Циљеви нашег ратовања, у свијем појединостима, биће изложени тек у часу кад почне преговарање, и тада ће се набројати све накнаде и оштете за претрпљену штету. Али цио обрачунавати свијет зна да ће се наши услови састојати прије свега осталог: у успостављењу Белгије, Србије и Црне Горе и у накнађењу све штете, коју су претрпјеле; — даље, у евакуацији свега онога земљишта, француског, руског и румунског, на које је непријатељска војска наспула, уз накнаду проузрокованих штета; — у реорганизацији Европе, коју ће од тада чувати један стабилан режим, основан, с једне стране, на поштовању свачије народности и на осигураном праву економског развијања, које право имају сви народи, и велики и мали; а с друге пак стране, основан на територијалним уговорима и међународним установама, које ће бити у стању, да обезбиједу границе, земаљске и поморске, против сваког неоправданог напада; — даље, у повратку покрајина и земаља, које су од прије отете од Савезника силом или противу воље дотичнога становништва; — даље, у ослобођењу Италијана, Јужних Словена, Румуна, Чеха и Словака испод туђинске владавине; — у ослобођењу народа, који још трпе на себи кривав јарам турски; — у изгнању османског царства ван Европе, будући је то царство сасвијем неподобно за цивилизацију европску. А што се тиче Пољске, намјере Његова Величанства Цара Руског у том погледу јасно су изражене у проглашењу, који је недавно изпуштен руској армији“.

ПОЛИТИЧКЕ ВИЈЕСТИ

Конференција Савезника и конференција Непуталних Држава. — Међу политичким догађајима данас се највише пажње поклања конференцији Великих Сила, Русије, Енглеске, Француске и Италије, које се одржавају у Петрограду. Савјетовања почињу 1. фебруара, под предједништвом Покровскога, руског министра спољ. послова. Руски листови топло поздрављају долазак изасланика, у нади да ће рад конференције учврстити јединство и слогу савезничких армија на свијем фронтима.

Осим те конференције, воде се преговори — тако јавља „Тајмс“, — око тога, да се у Штокхолму сазове конференција свијех неутралних држава, на којој ће се вијећати о ратноме стању од којег страдају све незараћене државе, као и о томе, какво ће стаовиште те државе заузети одада у европском конфликту.

Из Босне... Читамо у швајцарским листовима да је у Сарајеву свршен још један велездајнички процес. Пресуда, изречена 8. децембра, гласи овако: Црпка Јерковић, Илија Петровић и Михајле Петрачић осуђени су на смрт, с тим да највише има бити објешен Јерковић, за њим Петровић и, као посљедњи, Петрачић.

Дамјан Ђурица, православни свештеник из Драговине, и Милан Божић, православни свештеник из Вишеграда, осуђени су на по шеснаест година тешке робије. — Милан Ивезић, Игњатије Видовић, Ранко Ранкић, Мићо Мићић: сваки на по десет година тешке робије. — Василије Иванчић и Војин Панић на по осам година тешке робије. — Илија Кулић и Салих Чинић (Салих бјеше секретар „Гајрета“, просвјетног друштва муслиманског у Сарајеву, и сарадник „Босанске Виле“) по пет година тешке робије. — Милован Ђекић на три године; Стеван Ђуричић, Вид Црнадак, Владимир и Петар Гутеша, на двије године; Алекса Јовановић на годину дана тешке робије. Остали оптуженици су ослобођени.

Ко крв сије, не слути шта ће из крви изићи...

ВИЈЕСТИ ИЗ ПАРИЗА

Наше добротворне установе. — 31. октобра пр. г. образовао се у Паризу привремени управни одбор Црногорскога Црвеног Крста под предједништвом г. војводе Сима Поповића. Чланови су Управнога одбора г. г. Перо Вучковић, бивши министар Просвјете, и Симо Марић, народни посланик; г. др. Пиво Јовићевић, члан Главне Држ. Контроле, придодат је као секретар. Сједиште одбора налази се у стану Кр. Владе, Neuilly-s-Seine, 9 Rue Ancelle, што се ставља до знања свијема онима који би жељели притећи у помоћ овој добротворној установи.

Као огранак друштва Црногорског Црвеног Крста основано је, такођер у Паризу, под високом покровитељством Њена Величанства Краљице Милене, Друштво за помоћ ратним заробљеницима црногорским, Œuvre des Prisonniers de Guerre Monténégrins.

Циљ је овоме Друштву да што бржим путем и начином допрема помоћ свијем онима безбројним држављанима црногорским војничког и грађанског реда, који, интернирани у непријатељској земљи, трпе велику оскудицу, а који се из дома, гдје такођер влада данас оскудица, никаквој помоћи не могу надати.

Одбор упуњује молбу племенитим људима да га потпомогну било новцем било чим другим, чиме би се могла ублажити невоља наше заробљене браће која хитно пишекују помоћ од нас.

Сви новчани прилози биће на најцјелисходнији начин употребљени за набавку хране и одјела; бригу о том послу стално ће водити нарочит Одбор истог друштва, којим управља Н. Кр. Височанство Књижишница Ксенија уз сарадњу Н. Кр. В. Књижишнице Вереве. Остале чланице Одбора јесу госпође: Јенералица Сисојева, Пенелопија Бакићка, Бибићка, Олга Шаулићка, Месаксуци, Даринка Миланићка, кнегиња Муруши, Пенцакова, Марија Поповићка, Свицарска, Томасовићка, Дивна Вековићка. У свијма административним пословима помаже овој Одбору овданиње кр. цр. Посланство.

Дужност изасланика краљ. Владе при овом Друштву врши г. Илија Срдановић.

Сједиште управног Одбора смјештено је у истој кући гдје је отворена и радионица за крој одјела и шав рубља. Адреса је: 114, Avenue des Champs-Élysées, Paris, VIII. Arr. — Телефон: Wagram 23-34.

„Je sais tout“ — веома популаран и угледан часопис париски, почео је у свом 134. броју, од 15. јануара, доносити из пера францускога књижевника Габриел Алфа-а (Alphand) серију чланака у којима су саопштене успомене из живота Његова Величанства Краља Господара „дојена (најстаријег члана) свих европских владара“, под насловом *Le Roi de la Montagne Noire, mémoires inédits de Nicolas Ier de Monténégro*. — Некоје од саопштених успомена су нама биле и од прије познате, али су овдје испричане са толико укуса и стилстичке вјештине, да ће их свако с интересовањем прочитати. Многе чињенице су од крупна значаја за најновију историју Црне Горе и Балкана, и уопште су први пут овдје објављене. Оне бацају сасвим нову свијетлост на догађаје потоњих година. Са великим интересовањем пишекујемо наставак ових чланака и тада ћемо опширније о њима проговорити у листу.

Превод „Горскога Вијенца“ на француски. — Госпођица Дивна Вековића, родом из Берана, која се, пошто је свршила руски Дјевојачки Институт на Цетињу, већ од више година бави у Паризу на високим школама, већ неколико пута се јавила на књижевном пољу. Њен Ријечник францускога и српскога језика и Граматика францускога језика су, нарочито у овим данима, учинили многу услугу нашем свијету. Одлично њено познавање францускога језика дало јој је храбрости да се подухвати једнога од најтежих послова на књижевном пољу: предузела је да преведе ремек-дјело цијелог јужно-

словенског пјесништва, владике Рада „Горски Вијенац“, српске поезије то драго камење. Чујемо да ће превод у засебној књизи ускоро угледати свијета у Паризу, и тада ћемо имати прилику опширно проговорити о њему. Надамо се да ће наши мјеродавни кругови изићи на суерет књижевници и олакшати јој терет око издавања овога превода који може послужити само на част нашој просвјетној ствари.

Лист „Слобода“ (La Liberté). — Умољени смо да саопштим онима којих се тиче:

Јављамо нашим пријатељима и свима онима који нас питају и који се интересују за лист „Слобода“, за који је објављено у париским листовима да ће почети излазити у току мјесца јануара о. г., — да неће моћи изазити због непредвиђених техничких околности: а нарочито закон о штампи наметнуо нам је непредвиђене потешкоће, ради чега морамо, у данашње вријеме, одустати од штампања једног таквог политичког листа. За пократачки Одбор: Драг. Госпић.

Од Уредништва. — Намјера је била да први број „Гласа Црногорца“ изађе прошле недјеље, да би га читаоци примили у суботу, лицем на Савин-дан, али непредвиђене потешкоће у штампарији, гдје ће се лист штампати, набавка потребних слова, као и извршење свијех законских формалности које захтијева данашња цензура, узрок су те је први број оволико времена закаснио. Уредништво ће уложити сав свој труд да лист од сада уредно излази и моли све своје сараднике и пријатеље да се својски заузму да лист нађе што више претплатника и да се растура у што шири круг читалаца, како би „Глас Црногорца“ постао органом свих родољуба и пријатеља Црне Горе.

Уредник, професор **Перо Богдановић**

Le Gérant: Edmond LOQUIN

Imprimerie Universelle, J. A. Cassignol, directeur
48, Rue Claude-Vellefaux, Paris (X^e)

ОГЛАСИ

УНИВЕРЗАЛНА

ШТАМПАРИЈА

у Паризу

48, Rue Claude-Vellefaux

Израђује све штампарске послове како на српском тако и на свијем осталим језицима као

Циркуларе, Каталоге, Књиге, Новине, Брошуре, као и све остале умјетничке и вјештачке ствари у једној или више боја.

Литографско израђивање на пергаменту и јапанској хартији најмодернијих ствари.

AU RENDEZ-VOUS DES SERBES

Café E. GRÉZE

19, Boulevard St.-MICHEL

— 5 BILLARDS —

CONSOMMATIONS DE CHOIX — PRIX MODÉRÉS

CIRCULAIRES
CATALOGUES
ARTISTIQUES

TRICHROMIE
LITHOGRAPHIE
TAILLE-DOUCE

IMPRIMERIE UNIVERSELLE

J. A. CASSIGNOL, DIRECTEUR

48, Rue Claude-Vellefaux - PARIS

TÉLÉPHONE: NORD 23-64

IMPRESSIONS MODERNES DE LUXE

П Р В И СРПСКИ РЕСТОРАН У ПАРИЗУ

3, Rue de la Harpe, Métro: Place St-Michel
Угоститељ: **Д. Војводић**

Препоручује своју одличну
Српску Кујну,
кафу, пиво, вино и т. д.

У ресторану је скупи свију Срба,
који се баве у Паризу.

Ресторан спрема по порудбини ручкове
и вечере.

Од Посланства до ресторана вози се трамвајем
број 19 или број 20. 1-10

AU RENDEZ-VOUS DES MONTÉNÉGRINS

RESTAURANT

SCHMITZ

64, Avenue des Ternes, 64, PARIS

ICI ON LIT
LE JOURNAL DU MONTÉNÉGRO.

ПРВА СРПСКА
ГОСТИОНИЦА И ПИВНИЦА
„СРПСКИ ДОМ“
У ПАРИЗУ

18, Rue Cujas, Булевар Сант-Мишел,
(до парка Лиценбург)

ГОСТИОНИЧАР:

Михајло ЈАНКОВИЋ, трговац

Препоручујем своју одличну српску домаћу кујну и пивницу која располаже са засебном салом и добрим пићем као вина, ракије, пива, српска и француска кафа.

Услуга брза и тачна.

Цене умерене.

Гостионица по порудбини спрема ручкове и вечере.

Локал је отворен од 6½ до 10½

Од Српског Посланства може се доћи трамвајем
број 19 и 20. 1-3

У БЛИЗИНИ КР. ЦР. ВЛАДЕ

VINS - TABACS - LIQUEURS

E. CUGNOT

107, Avenue de Neuilly, 107

— NEUILLY-sur-SEINE —

Послуга брза и тачна.

ПРЕТПЛАТА

НА

„ГЛАС ЦРНОГОРЦА“

Врши се преко Администрације:
Neuilly-s-Seine, 9 Rue Ancelle.